

SWV Utrecht PO
goed voor elkaar

De Sterke Basis in Utrecht

mei 2022

Inleiding

De basisscholen binnen SWV Utrecht en hun schoolbesturen PO hebben uitgesproken dat zij zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van de basisondersteuning in de stad, de Sterke Basis. Dat riep drie vragen op:

1. Wat verstaan we samen onder de Sterke Basis?
2. Wat houdt die gezamenlijke verantwoordelijkheid in, hoe geven we die vorm?
3. Hoe weten we dat we in de praktijk daadwerkelijk een Sterke Basis realiseren (bouwen en onderhouden)?

In het najaar van 2018 heeft een afvaardiging van de beleidsgroep van het swv gesprekken gevoerd en gekozen voor een instrument dat uiteindelijk op bovenstaande vragen een antwoord zou kunnen bieden: Perspectief op School (POS). De werkgroep POS is toen van start gegaan, gericht op de implementatie van Perspectief op School.

Met de implementatie van Perspectief op School is in september 2020 de werkgroep Sterke Basis geformeerd, die bestaat uit afvaardiging vanuit zes schoolbesturen. Deze zes schoolbesturen hebben zich ieder aan twee schoolbesturen verbonden als maatje, waardoor alle achttien schoolbesturen input kunnen leveren op het proces en op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen.

Het uiteindelijke doel van de werkgroep Sterke Basis is dat de scholen binnen Utrecht effectief en vanzelfsprekend gebruik maken van elkaars expertise. Dit in lijn met één van de ambities uit het ondersteuningsplan van het swv. Het gebruik maken van elkaars expertise leidt tot een nog sterkere sterke basis, waardoor leerlingen zich zo ononderbroken mogelijk kunnen ontwikkelen.

Om dit uiteindelijke doel te kunnen bereiken, was nodig dat de werkgroep de stedelijke visie op de sterke basis zou beschrijven in een aantal zinnen. Met behulp van het ondersteuningsplan van het swv en de denkkraft van de werkgroep is de visienotitie tot stand gekomen en deze is verderop in dit document te lezen. Hiermee hoopt de werkgroep te hebben beschreven waarom we ons in de stad gezamenlijk inspanssen voor deze sterke basis.

Om van het waarom over te stappen naar hoe we ons gezamenlijk inspanssen, heeft de werkgroep zich gericht op de – destijds – 26 afspraken voor de Utrechtse sterke basis. De werkgroep heeft de afspraken voorzien van een herformulering, zodat deze helder en aansprekend zijn en aansluiten bij de manier waarop we in Utrecht met elkaar samenwerken. Hieruit zijn 25 afspraken voortgekomen, die verderop in dit document te lezen zijn. Met deze 25 afspraken conformeren de scholen zich aan wat de Utrechtse sterke basis is, hoe de scholen deze 25 afspraken invullen is aan de scholen zelf.

De 25 afspraken zijn onderdeel van de jaarlijkse vragenlijst die de scholen invullen in Perspectief op School. Naast het wettelijke vereiste schoolondersteuningsprofiel verschaft het systeem de scholen gespreksrapporten om in verschillende samenstellingen in gesprek te gaan over ontwikkelingen, aandachtspunten en ambities binnen de school. De schoolbesturen hebben via een dashboard toegang tot de rapporten van hun eigen scholen en zij krijgen inzicht in het ondersteuningsaanbod op hun eigen scholen.

Via het samenwerkingsverbandaccount hebben we in een dashboard het totaaloverzicht van alle scholen in de stad en van de scholen per Team Passend Onderwijs (TPO). De optelsom van het ondersteuningsaanbod in alle schoolondersteuningsprofielen geeft – in een momentopname - weer in hoeverre Utrecht een dekkend (ondersteunings)aanbod heeft.

Het totaaloverzicht en de wijkoverzichten die Perspectief op School biedt, moeten ervoor zorgen dat scholen zicht krijgen op elkaars expertise. De consultant van het swv speelt hierin een belangrijke rol door de expertise van andere scholen binnen hun wijk te kennen, te benoemen en scholen te stimuleren hier gebruik van te maken. Daarbij zet de werkgroep Sterke Basis zich in om met concrete plannen te zorgen dat de scholen in gesprek gaan en blijven met elkaar om eigen ondersteuningsbehoefte en expertise van andere scholen op elkaar af te stemmen, en andersom, en de expertise verder uit te bouwen. De gegevens uit Perspectief op School dienen daarbij als hulpmiddel.

En met elkaar betekent in dit geval niet enkel de Utrechtse basisscholen. Het swv spreekt in haar ondersteuningsplan nadrukkelijk van een grensgebied tussen de sterke basis en de extra ondersteuning. Dit geeft ruimte voor maatwerk en dit benadrukt dat we ons met elkaar inspannen voor deze sterke basis. Hierbij is constant aandacht voor de context van de school. Ook de overige kernpartners – leerplicht, JGZ en buurtteams – en de partners uit de sociale basis staan om de scholen heen en sluiten waar nodig en waar mogelijk aan bij de preventieve en licht curatieve ondersteuningsmogelijkheden van de school.

In deze informatieset over de Utrechtse sterke basis vind je respectievelijk de volgende documenten:

- Visienotitie Utrechtse sterke basis
Waarom zetten wij ons gezamenlijk in voor de sterke basis in de stad?
- De 25 afspraken voor de sterke basis
Wat hebben wij met elkaar afgesproken als het gaat om de sterke basis?
- Afspraken inzet Perspectief op School
Hoe gebruiken wij Perspectief op School hierbij?

Visienotitie Utrechtse sterke basis

Waarom zetten wij ons gezamenlijk in voor de sterke basis in de stad?

Hoofddoel

De Utrechtse basisscholen spannen zich in om een optimale en ononderbroken brede ontwikkeling van alle kinderen te realiseren, waarbij zij zo regulier en zo thuisnabij mogelijk naar school gaan. De onderwijsbehoeften van leerlingen zijn voor onze schoolteams leidend voor de inzet van (basis)ondersteuning. Daarbij wordt ook afgestemd op de ondersteuningsbehoefte van leerkrachten en ouders om te kunnen voorzien in deze onderwijsbehoefte van leerlingen.

Elkaar versterken

De scholen hebben de ambitie uitgesproken om elkaar te ondersteunen, van elkaar te leren en daarmee te werken aan de versteviging van de sterke basis. Daartoe hebben wij de 25 afspraken voor de Utrechtse sterke basis vastgelegd. Met deze afspraken maken wij inzichtelijk waar wij samen voor staan. Ook maken wij duidelijk waar ondersteuningsexpertise ontwikkeld is of wordt, waar scholen zelf behoefte aan ondersteuning hebben en wie hen deze ondersteuning kan bieden. De 25 afspraken worden door de scholen vertaald naar de praktijk.

Daarnaast is het een gezamenlijke inspanning binnen en met het SWV Utrecht PO, de overige kernpartners – JGZ, leerplicht en buurtteams - en andere samenwerkingspartners uit bijvoorbeeld de sociale basis: expertisedeling en ondersteuning op het gebied van preventieve en licht curatieve ondersteuningsmogelijkheden, waar leerkrachten en andere professionals binnen de school dagelijks goed mee uit de voeten kunnen.

De 25 afspraken voor de Utrechtse sterke basis

Wat hebben wij met elkaar afgesproken als het gaat om de sterke basis?

De basisscholen binnen SWV Utrecht PO hebben met elkaar 25 afspraken voor de Sterke Basis geformuleerd en zij ontwikkelen en professionaliseren zich voortdurend waar het gaat om deze afspraken.

No	Afspraak
1	Ons team is expert en heeft regie op het leren van leerlingen - als de leerling bij een bepaald doel expert is, kan het eigenaarschap meer verschuiven van de leerkracht naar de leerling.
2	Ons team gaat in houding en gedrag nadrukkelijk uit van wat wel kan en heeft hoge verwachtingen van alle leerlingen.
3	Onze onderwijs- en begeleidingsstructuur is beschreven. In ons team is voortdurende aandacht voor afstemming tussen alle betrokkenen.
4	Ons team verkent en benoemt concreet de onderwijsbehoeften van leerlingen (o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen).
5	Ons team reflecteert op de samenhang tussen leerling, leraar, groep en leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.
6	Ons team maakt keuzes in aanbod en aanpak om passend te arrangeren op onderwijsbehoeften.
7	Ons team geeft vorm aan het onderwijs op basis van SMART-doelen op korte en langere termijn.
8	Ons team werkt samen met ouders. Ons team betreft hen als ervaringsdeskundige en partner bij de ontwikkeling en uitvoering van de aanpak.
9	Ons team werkt planmatig en cyclisch aan de leer- en ontwikkeldoelen voor de groep, subgroepjes en mogelijk individuele leerlingen.
10	Ons team evalueert en actualiseert (half)jaarlijks de ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP's).
11	Ons team heeft inzicht in hun eigen bekwaamheden: iedereen kent zijn of haar eigen kwaliteiten en weet deze bewust in te zetten. Bepaalde kwaliteiten worden op de juiste momenten ingezet.
12	Ons team reflecteert systematisch hun handelen en aanpak middels een door de school gekozen instrumentarium.
13	Ons team bespreekt systematisch de informatie die voortkomt uit succesvolle en/of mislukte aanpakken/projecten en zoekt naar voortgang en/of verbeteringen.
14	Ons team blijft zich continu ontwikkelen qua kennis, vaardigheden en ervaring.
15	Ons team weet wat de onderwijsbehoeften van de leerlingpopulatie is en handelt daar ook naar.
16	Ons team evalueert en bewaakt regelmatig en systematisch de kwaliteit van het onderwijsaanbod.
17	De samenwerking met de leerplichtambtenaar is effectief en passend bij de situatie van de school.
18	De samenwerking met de gezinswerker van de buurtteams is effectief en passend bij de situatie van de school.
19	De samenwerking met de consultant van het SWV is effectief en passend bij de situatie van de school.
20	De samenwerking met de medewerker van de JGZ is effectief en passend bij de situatie van de school.
21	De school heeft een protocol anti-pestten en ons team is hiervan op de hoogte en handelt hiernaar.
22	De school heeft een protocol dyslexie en ons team is hiervan op de hoogte en handelt hiernaar.
23	De school heeft een protocol dyscalculie en ons team is hiervan op de hoogte en handelt hiernaar.
24	De school heeft een protocol medisch handelen en ons team is hiervan op de hoogte en handelt hiernaar.
25	De school heeft een meldcode van (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling en ons team is hiervan op de hoogte en handelt hiernaar.

Perspectief op School

Hoe gebruiken wij Perspectief op School hierbij?

Zoals in de inleiding beschreven, is Perspectief op School ingezet om ons te helpen bij het vinden van antwoorden op de gestelde vragen:

1. Wat verstaan we samen onder de Sterke Basis?
2. Wat houdt die gezamenlijke verantwoordelijkheid in, hoe geven we die vorm?
3. Hoe weten we dat we in de praktijk daadwerkelijk een Sterke Basis realiseren (bouwen en onderhouden)?

Alle basisscholen en hun schoolbesturen hebben een omgeving in Perspectief op School. De basisscholen wordt jaarlijks gevraagd om de informatie in deze omgeving bij te werken door het invullen van een vragenlijst. Deze vragenlijst bewaart gegevens van het jaar ervoor, zodat scholen alleen aanpassingen en aanvullingen hoeven in te vullen. Ook het swv vult jaarlijks een bovenschoolse vragenlijst in met het aanbod aan extra ondersteuning.

De 25 afspraken voor de sterke basis die we met elkaar hebben vastgesteld, zijn onderdeel van de vragenlijst en komen terug in het schoolondersteuningsprofiel. De afspraken die gaan over Handelingsgericht Werken (HGW) worden alleen ter kennisgeving genoemd in het schoolondersteuningsprofiel: dit vinden wij belangrijk en hier hebben wij structureel aandacht voor. Hoe de school zichzelf scoort op deze afspraken is informatie die voor ouders – de doelgroep van het schoolondersteuningsprofiel – niet van meerwaarde is.

Op verschillende niveaus kunnen we aan de slag met de resultaten die uit deze vragenlijsten komen:

Op schoolniveau

De school werkt – door het invullen van de vragenlijst – jaarlijks haar schoolondersteuningsprofiel bij. Het schoolondersteuningsprofiel is een wettelijk verplicht document, waarin ouders kunnen lezen welke ondersteuning er op de school mogelijk is. De schoolondersteuningsprofielen plaatsen scholen op hun website en deze zijn ook via de website van het swv te downloaden.

Het schoolondersteuningsprofiel is een momentopname en de inhoud is voortdurend afhankelijk van veranderende (maatschappelijke) omstandigheden. Het is nadrukkelijk geen juridische toetssteen, maar het geeft een indicatie van de ondersteuning die de school kan bieden.

Daarnaast genereert Perspectief op School een aantal andere rapporten, die scholen zouden kunnen benutten om in verschillende samenstellingen in gesprek te gaan over de ontwikkelingen binnen de school:

- Ouderrapport
- Leraarposter
- Financiën
- Afspraken basisondersteuning

Op bestuursniveau

De schoolbesturen hebben een dashboard waarin alle informatie van hun eigen scholen terug te vinden is. Zij kunnen de diverse gespreksrapporten en de schoolondersteuningsprofielen downloaden en zij hebben – in de vorm van grafieken en tabellen – overzicht van het ondersteuningsaanbod van de verschillende scholen binnen hun bestuur.

Op swv-niveau

Het swv heeft het totaaloverzicht van alle scholen in de stad. Het swv kan de verschillende gespreksrapporten en schoolondersteuningsprofielen downloaden en zij heeft – in de vorm van grafieken en tabellen – overzicht van het ondersteuningsaanbod. Dit overzicht heeft het swv voor de hele stad en per team passend onderwijs (TPO).

Deze overzichten helpen het swv en ook de werkgroep sterke basis om proactief te kunnen inzetten op het inzichtelijk maken van expertise voor de scholen onderling. Denk hierbij aan wijkbijeekkomsten rondom een bepaald thema. Ook is het een middel om proactief expertise te gaan delen, tussen de scholen maar ook vanuit het swv of externe kennispartners.

Het swv – en daarmee de Utrechtse basisscholen en de schoolbesturen – werkt samen vanuit drie kernwaarden: vertrouwen, vrijheid en verantwoordelijkheid. Vanuit deze kernwaarden gebruiken we Perspectief op School om elkaar te versterken en niet om elkaar te controleren op (ontbrekend) ondersteuningsaanbod.